

prevenimpuntdro

Número 56

Butlletí d'informació sobre prevenció de drogodependències i altres addiccions a Catalunya

En aquest número...

Editorial

2

Presentació dels continguts més rellevants d'aquest número.

Cop d'ull a la recerca

2

Resum dels resultats i conclusions d'un estudi fet a València per conèixer la implicació dels menors d'edat amb els jocs d'atzar, la relació entre certs jocs i la presència d'indicadors d'addicció, així com les diferències de gènere en aquests temes.

Materials

3

Fa mal, crema i explota! – per treballar sobre l'impacte ambiental del tabac amb alumnes de 12 a 14 anys (unitat didàctica).

eMeDeMorcilla – per reduir riscos associats amb el consum d'èxtasi (vídeo).

Posa't en "ON" – per promoure els bons usos de les pantalles amb adolescents de 12 a 13 anys (guia).

En pràctica

4

Presentació de les similituds entre l'addicció a les drogues i les addiccions comportamentals, i claus per intervenir-hi, de la mà de Sònia Fernández Garrido, psicòloga del Centre SPOTT.

Finestra oberta

5

Presentació de la mà de David Pere Martínez Oró, dels resultats i conclusions d'un estudi que ha dirigit ell per analitzar la situació del consum d'opioides a Espanya, davant el temor d'una nova epidèmia d'heroïna com la viscuda els anys vuitanta, arran del seu boom recent als EUA.

Opinió

5

Paolo Stocco, reconegut expert internacional en comunitats terapèutiques, ens ofereix la seva visió sobre la trajectòria recent i els reptes actuals d'aquests recursos per a l'atenció.

Amb poques paraules

6

Comentaris i notícies breus, d'aquí i d'arreu, sobre temes d'interès diversos relacionats amb les drogues, les drogodependències i altres addiccions.

El calaix

6

Presentació de les línies generals del que ha de ser el futur Pla estratègic de serveis socials 2020-2024, que vol oferir un model d'atenció proper, proactiu, preventiu i comunitari.

prevenimpuntdro és un programa de l'associació:

PDS
PROMOCIÓ I DESVOLUPAMENT SOCIAL

amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball, Afers Socials
i Famílies

i la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública de Catalunya
Subdirecció General de Drogodependències

És sabut que la legislació vigent prohibeix que els menors d'edat accedeixin als jocs d'atzar, però, quina és la situació real? Juguen els menors? Amb quina freqüència? Juguen igual els nois que les noies? I, quines mesures preventives caldria implementar? Aquestes i altres preguntes semblants les responen els autors d'un estudi fet a València, que resumim en la secció sobre recerca d'aquest número. A més, hi trobareu informació sobre nous materials d'utilitat per a la prevenció i adreçats a finalitats i públics diversos; una reflexió comparativa sobre drogues i pantalles; les conclusions d'un estudi recent fet per desvetllar si hem de témer o no, una propera nova epidèmia d'heroïna; els comentaris d'un expert internacional en comunitats terapèutiques; informació sobre les grans línies del nou Pla estratègic de serveis socials, que ha de servir per adequar el sistema català de serveis socials als canvis demogràfics, econòmics i tecnològics dels darrers temps; a més d'altres continguts que esperem siguin del vostre interès.

Cop d'ull a la recerca

La banca guanya! Sempre. A menys que ho evitem

L'ús de jocs d'atzar per part de menors d'edat és una nova i creixent font de preocupació en la prevenció de les addiccions. Els jocs d'atzar actuen sobre els mateixos circuits cerebrals de recompensa que les drogues. Alhora, els símptomes clínics del joc patològic són semblants als de la drogodependència. Per comprendre l'abast de l'addicció al joc en termes de salut pública, però, cal contemplar també la seva dimensió econòmica a la nostra societat. Així, ja l'any 2015 la despesa en jocs d'atzar a l'Estat va ser de gairebé un 3% del PIB. D'això cal responsabilitzar en bona part el joc per Internet (pòquer, apostes, etc.) i la incorporació de les noves tecnologies en aquest sector —a l'empara d'una legislació favorable, que ha comportat fer del joc d'atzar online quelcom altament disponible i accessible. Justament, dues de les característiques més clarament relacionades amb l'expansió de la dependència a les drogues en una societat.

Per conèixer la implicació dels menors d'edat amb els jocs d'atzar, la relació entre certs jocs i la presència d'indicadors d'addicció, així com les diferències de gènere en relació a aquests temes, s'ha fet un estudi (Chóliz M. i Lamas J., 2017) amb les dades d'una enquesta administrada a més de 800 alumnes de 16 i 17 anys, de València, en el marc d'un programa escolar de prevenció de l'addicció al joc. L'enquesta recollia informació sobre la freqüència amb la que jugaven —de manera presencial i online— i sobre símptomes de joc patològic, avaluats amb un test d'addicció al joc segons els criteris del DSM-V.

Els autors indiquen que l'oferta de jocs d'atzar és molt alta, generalitzada i indiscriminada, atès que tot i ser una activitat prohibida als menors d'edat, aquesta limitació només s'aplica de manera efectiva als casinos i les sales de bingo. En el joc online el mecanisme emprat (haver d'introduir el número del DNI abans d'apostar) és molt poc eficaç. A les loteries, salons de joc i escurabutxaques dels bars, el control d'accés als menors és nul a la pràctica; la qual cosa resulta especialment greu perquè: a) les màquines escurabutxaques i els jocs d'atzar online són els que tenen major potencial addictiu; b) els adolescents són més vulnerables a

(...) a l'hora d'adoptar mesures preventives cal tenir en compte les diferències de gènere observades en la freqüència de joc i en la presència de problemes.

l'addicció atès que les funcions executives del seu cervell (planificació de la conducta, presa de decisions, etc.) no s'han desenvolupat completament, fet que comporta una menor protecció; c) han sorgit noves formes de joc molt atractives per als adolescents perquè els permeten exhibir habilitats per encertar apostes sobre temes dels que es tenen per entesos, com l'esport; i d) la publicitat i les estratègies de mercat del sector han posat els adolescents en el seu punt de mira.

Els resultats de l'estudi mostren una prevalença important de joc: un 62,1% de la mostra ha jugat a jocs d'atzar els darrers mesos (malgrat la prohibició legal per als menors). Ho han fet molt més els nois (75,1%) que les noies (47,9%). També indiquen correlació positiva entre la freqüència de joc i la presència de criteris de joc patològic, per a totes les formes de joc. Així, un 37,7% dels adolescents que aposten diners presenten algun problema de joc (compleixen, si més no, un criteri diagnòstic de joc patològic). De nou, molts

més els nois (47,4%) que les noies (20,2%). A més, un 9,9% dels nois es poden considerar jugadors patològics, en reunir cinc o més criteris diagnòstics, essent només d'un 0,7% la proporció de noies amb aquest nombre de criteris.

En les conclusions s'assenyala que a l'hora d'adoptar mesures preventives cal tenir en compte les diferències de gènere observades en la freqüència de joc i en la presència de problemes. També es fa referència a la manca d'un reglament de publicitat específic per al joc o a l'increment notable de salons de joc i de modalitats de joc (inclosa l'aprovació relativament recent de les escurabutxaques online), tot això a l'empara de lleis aprovades la darrera dècada, i que ha portat a poder dir, en paraules dels autors, que *"Hem passat de tenir dues màquines per bar a una en cada un dels nostres mòbils"*.

En relació a la prevenció, els autors destaquen la importància ineludible de disposar de polítiques de joc adequades (prevenció ambiental) combinades amb l'aplicació de programes de prevenció escolar (informació, educació i desenvolupament d'habilitats). I, concretament, pel que fa a les polítiques de joc plantegen una regulació en tres eixos: a) la regulació de la publicitat; b) el control de la disponibilitat i l'accessibilitat al joc; i c) la reglamentació del joc, modificant els seus aspectes estructurals més addictius (immediatesa del premi, rapidesa dels jocs, etc.). En definitiva, establir un control ambiental del joc amb polítiques basades amb criteris científics.

Per continuar llegint:

Chóliz M. i Lamas J., (2017). "¡Hagan juego, menores!" Frecuencia de juego en menores de edad y su relación con indicadores de adicción al juego. *Revista Española de Drogodependencias*. 42(1):34-47

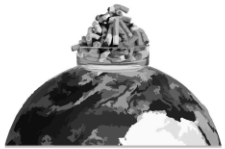
Fa mal, crema i explota!

Unitat didàctica sobre tabac i desenvolupament sostenible

El mal, crema i explota. Unitat didàctica sobre tabac i desenvolupament sostenible. Per a alumnes de 1r i 2n d'ESO

C L A S S E S E N S E F U M

Fa mal, crema i explota!

Unitat didàctica sobre tabac i desenvolupament sostenible
Per a alumnes del primer cicle de l'educació secundària obligatòria

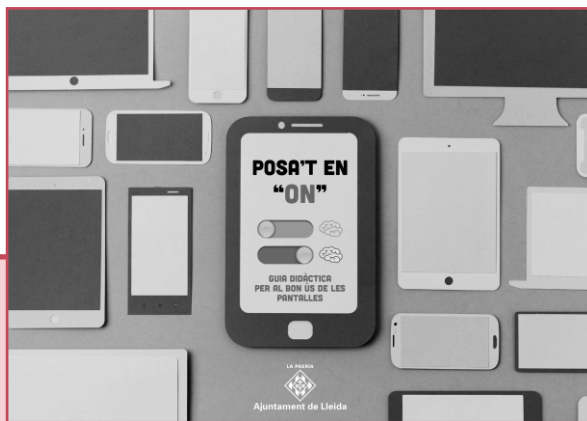
Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública de Catalunya

Proposta didàctica destinada als centres educatius que participen en el programa Classe sense Fum (que s'aplica a l'alumnat del primer cicle d'educació secundària obligatòria), tot i que també pot ser d'utilitat en el marc d'altres actuacions preventives i de promoció de la salut. Inclou uns continguts i una metodologia orientats a prevenir el consum de tabac, millorar la informació sobre les repercussions ambientals i socioeconòmiques derivades de la seva producció i consum, i generar actituds crítiques envers l'impacte que comporta en el desenvolupament sostenible del

planeta. Elaborada per l'associació PDS amb la col·laboració de la Comissió tècnica del programa (Departament de Salut, Departament d'Educació, Agència Catalana de la Joventut i Agència de Salut Pública de Barcelona), planteja dedicar dues hores de classe (seguides o distribuïdes en dues sessions) per fer dos tallers emprant metodologies actives i participatives: en el primer, l'alumnat assumeix el rol d'un equip de periodistes d'investigació i en el segon, el d'una agència de comunicació creativa amb l'encàrrec d'elaborar una campanya de sensibilització social sobre tabac i sostenibilitat.

Accessible a: <https://cutt.ly/MrQ7SEG>

Més informació: Coordinació del programa Classe sense fum. ☎ 935 513 615

eMeDeMorcilla

Vídeo de 4 minuts de durada, del programa Energy Control de l'Associació Benestar i Desenvolupament (ABD), orientat a la reducció de riscos associats amb el consum d'èxtasi (MDMA). La seva elaboració respon a l'augment de la disponibilitat i les intoxicacions i morts associades al seu consum en els últims anys, que assenyalen els informes d'organismes internacionals i l'Observatori Espanyol de les Drogues, així com a l'augment progressiu de la dosi mitjana detectat pel servei d'anàlisi de drogues d'Energy Control. El vídeo, que utilitza l'humor i l'originalitat per cridar l'atenció del públic, el protagonitzen quatre actrius reconegudes que donen vida a un grup d'amigues d'edat madura -consumidores d'èxtasi i amants de les raves- que van desgranant una sèrie de recomanacions per reduir riscos al consumir MDMA: espaiar els consums, dosificar-se i repartir les dosis, no beure alcohol, hidratar-se i descansar.

Accessible a YouTube: #eMeDeMorcilla

Posa't en "ON"

Guia didàctica per al bon ús de les pantalles

Posa't en ON és un programa de promoció dels bons usos de les pantalles (mòbils, tauletes, etc.) impulsat per l'Ajuntament de Lleida. Adreçat al treball amb adolescents de 12 i 13 anys (1r d'ESO), es pot utilitzar també en espais d'educació no formal. Busca promoure un bon ús de les tecnologies en la població adolescent, entrenar les habilitats necessàries per viure en un entorn digital, prevenir mals usos (ús excessiu, conflictes comunicatius, etc.) i fomentar el civisme digital. Consta de quatre vídeo-càpsules breus i una guia didàctica. Els vídeos plantegen situacions en que s'ha pogut trobat qualsevol persona que estigui en contacte amb les tecnologies, i serveixen per animar la reflexió i el debat. La guia didàctica facilita la conducció d'aquest debat proposant a les persones educadores diferents activitats al voltant de quatre temes: la importància de seguir cultivant les relacions presencials més enllà de la comunicació virtual; la identitat que projectem a les xarxes socials; l'abús en la utilització de les pantalles i manca de límits; i l'esperit crític envers els missatges i continguts virtuals.

Accés a la guia a: <https://cutt.ly/ErWg4bQ> **Més informació:** Ajuntament de Lleida. Unitat de Promoció de la Salut ☎ 973 700 631

Drogues i pantalles: similituds i claus per intervenir

Diferents estudis troben similituds entre l'addicció a les drogues i les addicions comportamentals, la més freqüent de les quals entre el jovent té a veure amb l'ús de les pantalles, el qual activa els mateixos circuits cerebrals de reforç que les drogues. Ambdues s'inicien pel reforç positiu que provoca el seu ús i es mantenen per reforç negatiu. A més, també s'ha referit¹ simptomatologia d'abstinència en l'addicció a pantalles, amb humor depressiu, irritabilitat, inquietud, dificultat per concentrar-se i insomni. Alhora, pel que fa a Internet, presenta unes qualitats intrínseques que li atorguen capacitat addictiva¹, moltes de les quals també són presents en l'ús de drogues:

Atendre els elements de l'entorn i no centrar-nos només en la immaduresa (...) dels adolescents permet comprendre i donar millors respostes a les necessitats dels joves.

- **Facilitat d'accés.** També molt alta per a les drogues: la major part del jovent opina que els seria molt fàcil obtenir alcohol o cànnabis.
- **Disponibilitat elevada.** Pràcticament instantània, les 24 hores i gairebé a qualsevol lloc per a Internet, i que en les drogues es palesa, per exemple, en que 9 de cada 10 estudiants de 14 a 17 anys (ESTUDES 2018-19) no hi vegin dificultat per aconseguir alcohol o tabac, malgrat ser prohibida la venda a menors d'edat.
- **Distorsió del temps.** L'experimenten molts joves quan es connecten a Internet, com també passa en consumir algunes drogues.
- **Desinhibició.** Derivada, en el cas d'Internet, del fet de permetre representar diferents rols o desvetllar aspectes ocults de la persona, d'una manera semblant a la desinhibició que indueixen algunes drogues, facilitant la socialització i el sentiment de pertinença al grup.
- **Baix cost.** Degut a l'àmplia presència de WI-FI gratuït i a l'accés generalitzat a Internet a través dels mòbils. En això també hi ha similituds amb les drogues, com ara quan un grup de joves fa un pot comú per fer botellón per molt pocs diners.

Ambdues addicions també comparteixen factors de risc específics de la població adolescent, com ara les dificultats en l'autogestió -que deriva en la sobre utilització, la inseguretat, la timidesa, o la manca de supervisió o de coneixement per part dels pares, força comuna tant en matèria de tecnologia com de drogues. En la pràctica diària del nostre equip també observem sovint altres punts de coincidència entre drogues i pantalles:

- **Policonsum.** D'una manera semblant a com l'ús d'una droga pot facilitar consumir-ne altres, els joves que atenem per problemes de pantalles rarament fan un ús exclusiu d'un joc, un tipus de pantalla o una aplicació.
- **Substitució d'una droga per una altra o d'una pantalla per una altra.** Alguns joves fan servir altres drogues per deixar la substància principal (ex.: canviar el cànnabis pel tabac o l'alcohol). Amb les pantalles també veiem joves que deixen de jugar a tota hora a la videoconsola, per exemple, però passen a fer-ho amb el mòbil o l'ordinador.
- També veiem joves que passen a **usar les pantalles per deixar les drogues.** Aquests casos no sempre deriven en una addicció i pot ser un recurs per ajudar a assolir l'abstinència i a anar construint hàbits més saludables i noves relacions fora de l'entorn del consum.
- I, també veiem -menys sovint- **substituir les pantalles per l'ús de drogues,** principalment en joves amb dificultats per socialitzar o que viuen canvis vitals importants i que troben en les drogues una via cap a la socialització i el sentiment de pertinença a un grup.

A risc de simplificar massa, podem dir que el punt clau comú dels problemes per ús de drogues i de pantalles és la manca de control. La mirada adulta espera que el control provingui dels propis joves. La immaduresa de l'àrea prefrontal del cervell i les característiques de l'adolescència, però, ho dificulten. Ara bé, això no explica per què només alguns joves s'enganxen a les drogues o les pantalles. Per fer-ho, hem de recórrer als elements de l'entorn que poden ajudar-los a compensar la manca de control intern i a adquirir competències d'autocontrol. Els principals són:

- **La família.** Combinant amor, normes i model de comportament promou en els fills l'autoestima, la capacitat d'autoregulació i l'autonomia.
- **L'escola.** Estimulant el pensament crític, la reflexió, el diàleg i els valors ajuda a adquirir les competències necessàries per superar les dificultats i mancances de l'adolescència.
- **El barri.** Promovent la convivència, la igualtat, la solidaritat, la participació, la possibilitat de transformació i el respecte a la diversitat.
- **Els espais d'oci** -molt importants per als joves. Aportant una oferta promotora de valors, receptiva a les seves pròpies iniciatives i adequada als seus interessos.

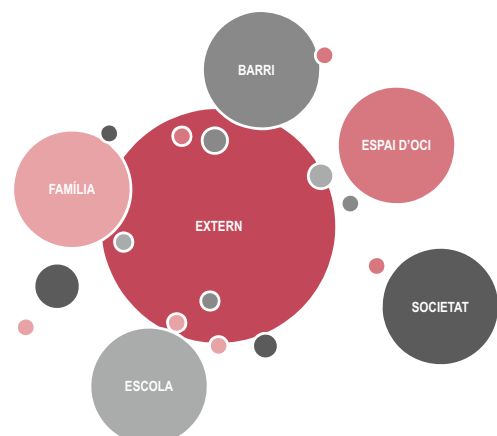
Atendre els elements de l'entorn i no centrar-nos només en la immaduresa del sistema nerviós central dels adolescents permet comprendre i donar millors respostes a les necessitats dels joves amb problemes derivats d'ús de les pantalles o del consum de drogues.

Sònia Fernández Garrido

Psicòloga

Diputació de Barcelona

Centre Intervenció i Prevenció en Drogodependències SPOTT

¹ Echeburúa E i Requesens A (2012). Adicción a las redes sociales y nuevas tecnologías en niños y adolescentes: Guía para educadores. Madrid, Pirámide.

Ni repunt d'heroïna ni crisi d'opioides a l'americana

El boom dels opiòids als EUA ha angoixat a professionals i opinió pública, davant el temor d'assistir a una nova epidèmia d'heroïna com la dels vuitanta. Episteme, amb el suport del Pla Nacional sobre Drogues, ha estudiat el tema i aquí ens resumeix les seves conclusions:

En els últims anys ha estat recurrent escoltar en els mitjans de comunicació que el consum d'heroïna estava repuntant, així com que el nostre país podia experimentar una crisi sanitària derivada de l'abús de fàrmacs opioides similar a la dels Estats Units i el Canadà. L'equip de Episteme, gràcies a informació obtinguda mitjançant la metodologia qualitativa i la triangulació amb les dades procedents d'informes epidemiològics i de la literatura científica, conclou que Espanya no patirà cap crisi d'heroïna similar a la de la dècada dels vuitanta, ni una emergència de salut pública derivada de l'abús de fàrmacs opioides com la que suporta Amèrica del Nord.

La percepció que l'heroïna estava de retorn es deu a un cúmul de factors: major visibilitat (però no major nombre) de població consumidora; el focus mediàtic ha amplificat la percepció de problemes; la reordenació del mercat immobiliari ha provocat l'aparició dels «narcopisos»; l'alarma derivada per un

augment (mínim) en àmbit local que s'extrapolava com si fos una tendència nacional. Tots els indicadors relacionats amb el consum d'heroïna i les problemàtiques derivades es mantenen estables o tendeixen a la baixa. Els resultats de l'estudi expliquen el perquè d'aquestes tendències.

La compra d'opioides en el mercat negre és totalment anecdòtica. No hi ha cap evidència que demostrï que pacients de fàrmacs opioides hagin començat a proveir-se en els mercats informals, quan aquest fet va ser un dels desencadenants de la crisi d'opioides nord-americana. Les característiques del Sistema Nacional de Salut espanyol funcionen com a mecanisme de protecció davant qualsevol epidèmia per abús de fàrmacs opioides. Encara que en els últims anys ha augmentat la prescripció d'opioides i ha crescut, tot i que molt tímidament, la demanda de tractament per a deshabituar-se'n, Espanya no experimentarà cap problema sanitari

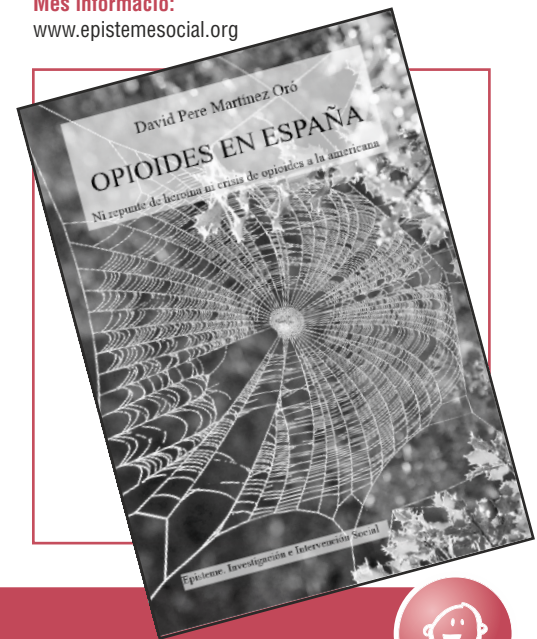
derivat dels fàrmacs opioides. En el cas del fentanil, hem de seguir la seva evolució perquè el seu consum en altres països com a substància recreativa i com adulterant de drogues d'abús pot provocar problemes de salut pública.

David Pere Martínez Oró

Episteme. Investigación e intervenció social

Més informació:

www.epistemesocial.org

Opinió

Paolo Stocco és un expert internacional en comunitats terapèutiques. Fundador de la Comunitat de Venezia, dedicada al tractament de joves i mares drogodependents, ha estat membre de la junta directiva d'EuroHealthNet -una xarxa europea sobre salut pública, prevenció, promoció de la salut i reducció de les desigualtats- i president de la Federació Europea de Comunitats Terapèutiques. En aquestes línies ens parla de la trajectòria i els reptes actuals de les comunitats terapèutiques.

La Comunitat Terapèutica per a drogodependents representa el lloc on diferents professionals, amb diferents competències educatives i psicoterapèutiques, així com les experiències emocionals i de vida de cada membre d'un grup, s'integren en un procés de vida en comú amb l'objectiu d'ajudar la persona a recuperar les capacitats d'adaptació i de relació amb la realitat exterior.

En el curs de les últimes dècades les comunitats terapèutiques han demostrat una notable capacitat d'invenció i innovació, posada en pràctica gràcies a una gran flexibilitat organitzativa que ha requerit capacitat per a adequar-se i adaptar-se als canvis socials, als tipus de pacients i a les metodologies d'intervenció. Entre elles, cal citar la no factibilitat de la comunitat lliure de drogues: tret d'algunes poques excepcions, en les comunitats terapèutiques s'accepten persones amb teràpies de manteniment o amb teràpies graduades lentament, així com amb teràpies psicofarmacològiques, que formen part integrant dels programes de rehabilitació a la comunitat.

Actualment, **el setting comunitari ofereix la possibilitat de tractaments diferenciats per a diferents realitats i necessitats**, com ara: les emergències socials i les cronicitats, els menors, les parelles, les mares amb fills, les persones amb dependència a la cocaïna, les persones amb problemes de

ludopatia, els diagnòstics dobles, les dones amb comorbiditat, amb problemes de depressió o amb trastorns de la conducta alimentària, o les persones que han delinquit i que es troben en situació d'execució penal alternativa a la presó. Per al conjunt d'aquests casos, les especificitats metodològiques dels programes terapèutics varien, fins i tot en la mateixa durada de la permanència en la comunitat, que pot oscil·lar des d'alguns mesos fins a alguns anys.

El gran pas cap endavant que les comunitats terapèutiques van complir a Europa en els últims anys va ser el d'integrar-se plenament en l'organització dels serveis socials i sanitaris, en els quals l'experiència residencial és un component d'un projecte individual més ampli que preveu "un abans" i "un després" comunitari, en col·laboració amb altres serveis del territori. Aquesta personalització dels tractaments es concentra també en programes de resocialització i inclusió social mitjançant iniciatives formatives, la connexió amb agències de treball o la sustentació per a l'adquisició d'autonomia en el que concerneix als ingressos econòmics i l'habitatge i, sobretot, la possibilitat de seguir un programa de rehabilitació, fins i tot després de l'alta de la comunitat, per contribuir a millorar la qualitat de vida en la seva integritat i prevenir altres factors de risc.

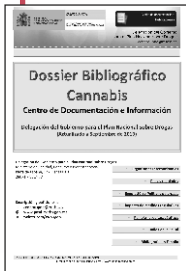
Amb poques paraules

"Circuit comunitari de detecció i actuació en casos de consum de drogues en joves"

Protocol comunitari de detecció i actuació en casos de consum de drogues en joves a Torrelles de Llobregat. Elaborat amb el suport de la Diputació de Barcelona, ha estat aprovat per l'Ajuntament d'aquest municipi amb l'objectiu de prevenir els riscos associats al consum de drogues en joves de fins a 21 anys. Inclou també la posada en marxa d'un Servei d'Assessorament i prevenció del consum de Drogues i l'ús de Pantalles (SADIP), on es fan les intervencions educatives als joves detectats a través d'aquest circuit.

9è concurs de vídeos per estudiants universitaris i d'educació secundària post-obligatòria "Addiccions: el teu punt de mira". Dotat amb 4.000 euros en premis. Com a novetat, en aquesta edició, a més d'estudiants universitaris **també hi poden participar estudiants d'educació secundària post-obligatòria.** Els vídeos (d'un màxim de 2 minuts) es poden elaborar individualment o en grup, filmar-se amb mòbil o càmera i ser d'imatges reals o d'animació, però han de fer referència a la prevenció o reducció de riscos en drogues o altres conductes addictives. Inscripció oberta fins el 18 de maig de 2020. **Més informació a:** <https://cutt.ly/krWWyep>

Dossier Bibliogràfic sobre Cànnabis. El Centre de Documentació i Informació del Pla Nacional sobre Drogues posa a disposició de les persones interessades un dossier bibliogràfic sobre el cànnabis que facilita l'accés a informes i literatura científica actualitzada, agrupada per temes: informes d'organismes internacionals, informació de països amb regulacions, polítiques sobre el cànnabis, usos terapèutics, danys per a la salut, etc. **Accessible a:** <https://cutt.ly/mrWEhea>

Enquesta d'hàbits de salut a alumnes de 4t d'ESO de la demarcació de Barcelona. La Diputació de Barcelona ofereix als municipis de la demarcació de Barcelona la possibilitat de realitzar una enquesta a l'alumnat de 4t d'ESO (de 14 a 16 anys) del seu municipi, sobre hàbits relacionats amb la salut. L'informe recull els resultats de les enquestes fetes entre 2015 i 2017 a més de 8.000 alumnes de 41 municipis. Inclou dades sobre consum de tabac, alcohol, cànnabis i altres drogues.

Accessible a: <https://cutt.ly/TrWRQvN>

El Consell Comarcal del Baix Ebre atorga el Premi Jove 2019 a Projecte Home. El Consell Comarcal del Baix Ebre ha atorgat a Projecte Home aquest premi per l'exposició 'Tu tens la clau', una exposició itinerant de prevenció de les addiccions i altres conductes de risc per a adolescents i joves que durant tot l'any ha recorregut diverses biblioteques de les Terres de l'Ebre. **Més informació a:** <https://cutt.ly/NrWTk65>

El calaix

Per uns serveis socials universals, propers i orientats a la prevenció. El Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, en col·laboració amb la Secretaria de Transparència i Govern Obert, va impulsar recentment un procés participatiu per escoltar i incorporar aportacions i expectatives dels agents socials, professionals dels ens locals, entitats i persones usuàries, amb vistes a l'elaboració del nou **Pla estratègic de serveis socials 2020-2024.** S'hi van debatre les actuacions i els objectius que conformen les cinc palanques de transformació del futur Pla: 1. Les persones i les professionals: *motors del sistema*; 2. La vertebració i la reorganització: *millor qualitat i integració*; 3. L'acció comunitària i la prevenció: un sistema més proactiu; 4. La governança i el coneixement: *decisions basades en l'evidència*; i 5. La intersectorialitat: *intervenció holística*. El Pla ha d'esdevenir un full de ruta per planificar, reorganitzar i actualitzar el sistema català de serveis socials, per que s'adapti a l'escenari que han dibuixat els canvis sociodemogràfics, econòmics i tecnològics dels darrers temps. En aquest sentit, vol cohesionar i universalitzar el sistema català de serveis socials i fer-lo més àgil i efectiu, tot garantint una atenció centrada en la persona i la seva interacció familiar i comunitària. A tal fi, el document de bases detalla prop de seixanta objectius i més de 140 actuacions. El nou Pla oferirà a la ciutadania un model d'atenció social més proper i adaptat a les seves necessitats, proactiu, preventiu i comunitari *"L'objectiu és que totes les persones (...) coneguin el seu centre de serveis socials i professional de referència"* i insistirà en la necessitat d'intensificar i impulsar la prevenció per evitar o retardar la institucionalització *"Cal veure el sistema de serveis socials com un element preventiu, igual que veiem el sistema de salut"*.

El document de bases del nou Pla es pot consultar a: <https://participa.gencat.cat/>

prevenimpuntdro

Edita: PDS · Promoció i Desenvolupament Social

Direcció: Jaume Llariba

Disseny i muntatge: E. Bosch

Fotomecànica i impressió: STUDIUM Talleres Gràfics, S.A.

Dipòsit legal: B.44.871-2000

Voleu donar a conèixer un programa, un material o una notícia?
Voleu que el butlletí tracti algun tema en concret?
Voleu estar en el mailing de distribució?

**FEU-NOS-HO SABER!
Prevenim.dro**

Tel: 934 307 170 · Fax: 934 390 773
E-Mail: prevenim.dro@pdsweb.org

